

การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม สำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม A Study and Development of Group Counseling Competency for Teachers of Islamic Private Schools.

อาดัม นีละไพจิตร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มและเปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจำนวน 211 คน เพื่อใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม กลุ่มที่สองเป็นครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีคะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 9 คน เพื่อเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า โมเดลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เจตคติต่อการให้คำปรึกษากลุ่ม การเป็นผู้นำกลุ่ม ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม และทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม และองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประกอบด้วย 8 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกที่มีต่อการให้คำปรึกษา ด้านความรู้สึกที่มีต่อผู้รับคำปรึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม ด้านบทบาทของผู้นำกลุ่ม ด้านความรู้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม ด้านความรู้กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม ด้านทักษะภาษาท่าทาง และด้านทักษะภาษาถ้อยคำ โมเดลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้
2. การพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้กลุ่มฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นยุติ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี และเทคนิคการฝึกอบรมและการให้คำปรึกษากลุ่ม มาพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
3. สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวม และรายองค์ประกอบของกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล

* นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มฝึกอบรมมีผลให้สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม; ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Abstract

The purposes of this study were to study group counseling competency components and to develop a group counseling competency of teachers in Islamic private schools. The subjects were teachers in Islamic private schools located in Bangkok and suburban. They were obtained by a purposive sampling method, and divided into two groups. The first group consisted of 211 teachers in the Islamic private schools, and they were representative of a group counseling competency components study. The second group included nine teachers in Islamic private schools, who had the group counseling competency scores at the 25th percentile and lower. This second group participated in the group counseling competency training group. The results of the study were as follows;

1. The confirmatory factor analysis significantly proved that the group counseling competency of teachers in the Islamic private schools could be characterized into four factors: attitude (s) towards group counseling, group leader, group counseling knowledge and group counseling skill. Those group counseling competency factors covered 8 areas: feeling of counseling approach, feeling of clients, leadership characters, leadership roles, group counseling theory knowledge, group counseling process knowledge, non-verbal skills, and verbal skills. The group counseling competency model was congruent with the empirical data. The factor loading of these four factors were high at the .05 level and they were found to be capable of measuring the group counseling factors components of the teachers in Islamic private schools.

2. The training group for developing a group counseling competency consisted of three stages: the initial stage, the working stage and the ending stage. The training group and group counseling theories and techniques were applied to develop the group counseling competency of the teachers in Islamic private schools.

3. Statistically significant differences in the total group counseling competency and each components of the group counseling competency of the experimental group were found to exist before and after participating in the training group and the follow up period at .05 level. The results of this study indicated that the group counseling competency training was a key factor in increasing positive changes in the group counseling competency group of the teachers of Islamic private schools.

Keywords: Group Counseling Competency; Teachers of Islamic Private School

บทนำ

ชุมชนมุสลิม มีโรงเรียนที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งสายสามัญและทางด้านศาสนา ที่เรียกว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เป็นไปตามระบบการศึกษาของศาสนาอิสลามที่กำหนดไว้ให้กับเยาวชน ในการเรียนรู้และเข้าใจในหลักการศรัทธา หลักการปฏิบัติ ในศาสนาอิสลาม ควบคู่กับการเรียนรู้วิชาความรู้ทั่วไปในสังคม

จากการสัมภาษณ์ครู และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามพบว่า สิ่งที่นักเรียนประสบปัญหา และต้องการได้รับการพัฒนานั้นได้แก่ ปัญหาด้านทางด้านการศึกษา เช่น การศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย การพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น เป็นต้น และปัญหาทางด้านครอบครัว เช่น การมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน การไม่เข้าใจพฤติกรรมการแสดง ออกในการใช้ชีวิตประจำวันของคนในครอบครัว และแนวทางที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนมักจะเป็นการให้คำแนะนำกับนักเรียนไปปฏิบัติ ตามประสบการณ์ของครู ซึ่งเมื่อนักเรียนนำไปปฏิบัติแล้วบางครั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ (อาดัม นีละไพจิตร. สัมภาษณ์, 2550) และจากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีบุคลากรที่ไม่เพียงแต่มีหน้าที่ให้ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นจะต้องมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนมุ่งในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักคิดตัดสินใจ รวมทั้ง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 2) การให้คำปรึกษาจึงเป็นส่วนที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษากลุ่มนั้นเป็นแนวทางสำคัญที่มีส่วนช่วยให้เยาวชน มีโอกาสได้แสดงออกเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นของแต่ละ

คน เป็นการระบายความรู้สึกขัดแย้งในจิตใจ ได้สำรวจตนเองได้ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าที่จะเผชิญปัญหา และได้ใช้ความคิดในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ทั้งได้ฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าที่เปิดเผยตนเองมากขึ้นผ่านกระบวนการกลุ่ม นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม รวมทั้งได้ตระหนักว่าไม่ใช่ตนเองเท่านั้นที่มีปัญหา สามารถพัฒนาการยอมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตน โดยได้รับแรงจูงใจและกำลังใจจากเพื่อนนักเรียนในกลุ่ม (วัชร ทรัพย์มี, 2533, หน้า 104)

ทัศนะอิสลามให้การสนับสนุนกระบวนการให้คำปรึกษา หรือเรียกว่า “ซุร่อ” ซึ่งบันทึกไว้ในบทหนึ่งของคัมภีร์อัลกุรอาน ชื่อบทว่า “อัล-ซุร่อ” ซึ่งเป็นแนวทางแห่งการปรึกษา เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามจะพบว่า ผู้นำอิสลามได้ใช้กระบวนการซุร่อหลากหลายรูปแบบ และแตกต่างกันตามเหตุการณ์ บางครั้งปรึกษากับคนเพียงคนเดียว บางครั้งสองคนหรือสามคนขึ้นไป และบางครั้งใช้กระบวนการซุร่อกับสตรี และบางครั้งใช้กับบุรุษ ในหลักการอิสลามมิได้วางระบบตายตัวเกี่ยวกับระบบ ซุร่อ เพื่อให้สามารถปรับให้เข้าได้กับทุกเวลาและสถานการณ์ โดยสมาชิกซุรอจะเสนอแนวความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อเป็นข้อสรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติใช้ และให้สมาชิกเป็นผู้คัดเลือกความคิดที่ได้นำเสนอ เพื่อให้มีแนวทางไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และเพื่อจะได้ปฏิบัติตามหลักการและบทบัญญัติทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคม และการให้ความช่วยเหลือ (อับดุลสุโก ดินอะ, 2008, หน้า 1) ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา พบว่า สอดคล้องกับการให้คำปรึกษาในศาสนาอิสลาม ซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาความลับ ความไว้วางใจ การยอมรับ การมอบความรักให้คนอื่น ๆ และสุดท้ายคือการเชื่อมโยงบุคคลกับพระเจ้าในการแก้ปัญหาทางด้านจิตใจให้แก่ผู้ที่ประสบปัญหา (Magid, 2007, p. 1)

การพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการการให้คำปรึกษากลุ่มจึงมีความจำเป็นในปัจจุบัน แต่จากการศึกษารูปแบบของกลุ่มฝึกอบรมการให้คำปรึกษากลุ่มในประเทศไทยพบว่า ยังไม่องค์ประกอบที่แน่ชัดเกี่ยวกับสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยได้ศึกษาจากทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิด ซึ่งจากงานวิจัยต่างประเทศพบว่า การให้คำปรึกษากลุ่ม จะให้ความสำคัญในด้านเจตคติของบุคคลในการให้คำปรึกษา การเพิ่มพูนความรู้ของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และการพัฒนาทักษะความชำนาญในการให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในกระบวนการให้คำปรึกษาจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความสามารถ ผ่านการศึกษา การฝึกฝนอบรม มีประสบการณ์และทักษะในการช่วยเหลือ (Byrne, 1995, p. 12; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2534, หน้า 1) จึงจะสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มที่ช่วยเหลือ และพัฒนาศักยภาพของบุคคลที่สมบูรณ์ได้

คำถามการวิจัย

สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มประกอบด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง และการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้โปรแกรมกลุ่มฝึกอบรม จะทำให้ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. เพื่อสร้างโปรแกรมกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนา

สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนครู 250 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนและเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 211 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 โดยพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 9 คน ซึ่งได้รับการยินยอมจากทางโรงเรียนให้เข้ารับการฝึกอบรม และเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรม

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อกับสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เกี่ยวกับประเด็นการให้คำปรึกษาของผู้นำศาสนาอิสลาม ครูในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม และนักเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม และใช้คำถามปลายเปิดสอบถาม อาจารย์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกสาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา จำนวน 21 คน เพื่อสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยแบบวัดที่ใช้นั้นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จากนั้นนำแบบวัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดที่สร้างขึ้น ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.60 - 1.00 นำแบบวัดไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ 0.973 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดของทั้ง 4 องค์ประกอบในเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม ได้ 0.896 การเป็นผู้นำกลุ่ม ได้ 0.891 ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม ได้ 0.955 สมรรถนะด้านทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มได้ 0.943 จากนั้นนำแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 คน ตอบ นำข้อมูลที่ได้มาใช้แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2. การพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีคะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มจากชั้นศึกษา

องค์ประกอบตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 9 คน เพื่อเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาโดยศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ และแนวคิดของการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มและเลือกแนวคิด ทฤษฎี และเลือกเทคนิคการให้คำปรึกษากลุ่มที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นำมาจัดทำโปรแกรมการฝึกอบรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มทั้ง 4 องค์ประกอบ นำโปรแกรมการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ตรวจสอบ และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากนั้นนำโปรแกรมการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน โดยแบ่งระยะเวลาการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ภาคทฤษฎี จำนวน 5 วัน เป็นระยะเวลา 38 ชั่วโมง ระยะที่ 2 ภาคปฏิบัติ จำนวน 2 วัน เป็นระยะเวลา 12 ชั่วโมง รวมระยะเวลาการฝึกอบรม 50 ชั่วโมงภายหลังเสร็จสิ้นจากกลุ่มฝึกอบรม ผู้วิจัยนำแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมตอบแบบวัดอีกครั้ง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และภายหลังการเข้าร่วมกลุ่ม 4 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมตอบแบบวัดอีกครั้ง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลหลังการติดตามผลฝึกอบรม

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบ One Group Repeated Measures Design (Ho,

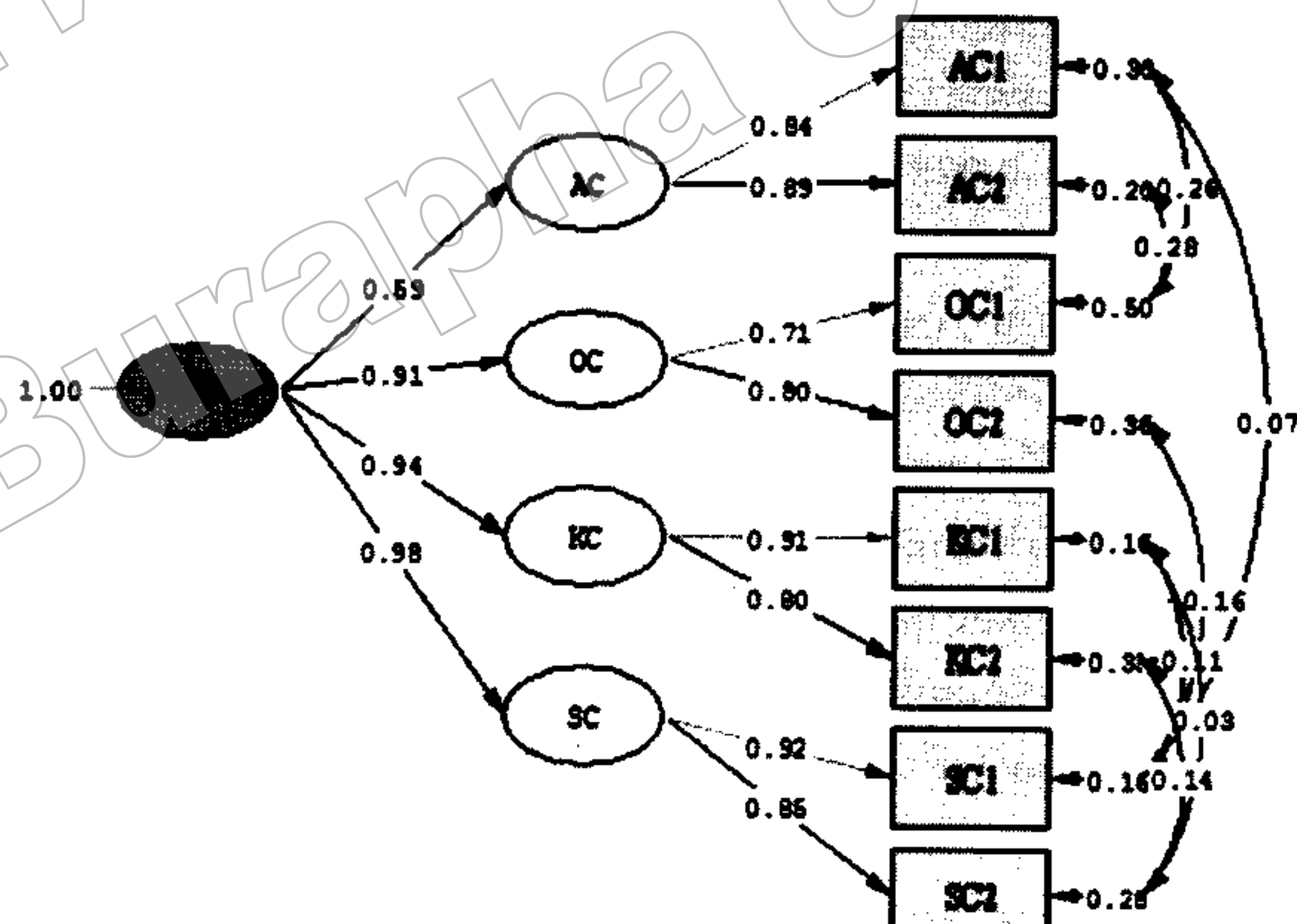
2006, p. 117) ซึ่งมีการวัดก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม (Pretest) หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม (Posttest) และ ติดตามการติดตามผล (Follow up)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading: b) ขององค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามองค์ประกอบที่ 1 คือ เจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.59 องค์ประกอบที่ 2 คือ การเป็นผู้นำกลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.91

องค์ประกอบที่ 3 คือ ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.94 องค์ประกอบที่ 4 คือ ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.98 โมเดลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถวัดองค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้

เพื่อให้เห็นเด่นชัด ผู้วิจัยจึงนำเสนอโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขององค์ประกอบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามดังแสดงในภาพประกอบ 1



Chi-Square=9.52, df=9, p-value=0.39, RMSEA=0.02

จากภาพประกอบ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าดัชนีความเหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of Fit Indices) พบว่า ความเหมาะสมพอดีของโมเดลมีสถิติค่าไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2) เท่ากับ 9.52 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ 0.39 ที่จำนวนองศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom: df) เท่ากับ 9 ซึ่งค่า p มากกว่าเกณฑ์การพิจารณา คือ 0.05 และมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-square: χ^2/df) เท่ากับ 1.06 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าเกณฑ์การพิจารณา คือ 2.00 ซึ่งสามารถแปลความหมายได้ว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า โมเดลสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ เจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม การเป็นผู้นำกลุ่ม ความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยที่องค์ประกอบย่อยของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประกอบด้วย

8 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกที่มีต่อการให้คำปรึกษา ด้านความรู้สึกที่มีต่อผู้รับคำปรึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม ด้านบทบาทของผู้นำกลุ่ม ด้านความรู้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม ด้านความรู้กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม ด้านทักษะภาษาท่าทาง และด้านทักษะภาษาถ้อยคำ

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวม ผู้วิจัยนำคะแนนแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวมที่ได้จากผลการวัด ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล มาวิเคราะห์โดยใช้ One-Way Repeated Measures ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล ดังแสดงผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยวัดซ้ำและอิทธิพลร่วมระหว่าง สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มของผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล

แหล่งของผลรวม	Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	154.02	8	19.25	2.63	.00
ระยะเวลาเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	11.94	2	5.97	477.96	.00
ความคลาดเคลื่อน	.20	16	.01		
รวม	166.16	26			

p < .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 1 เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยวัดซ้ำและอิทธิพลร่วมระหว่าง สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มของผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และหลังติดตามผลการฝึกอบรม พบว่า คะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 $F(2,16) = 477.96$ การที่ค่า p มีค่าน้อยกว่า .001 นั้น แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญมาก ซึ่งเป็นเหตุผลที่สามารถสนับสนุนได้ว่า คะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มที่แตกต่างกันที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากระยะเวลาในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการ

ติดตามผล

นอกจากนั้นยังพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวมที่ได้จากผลการวัดก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.63, p = .00$) แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยรวมก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ และเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้การทดสอบด้วยวิธีการ Bonferroni ดังแสดงผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยรายองค์ประกอบเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่มที่ได้จากผลการวัดก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผลภายในกลุ่มทดลองด้วยวิธีการ Bonferroni

สมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม				Mean Difference	Std Error	Sig.
	Mean		Mean			
หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	4.68	ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	3.20	1.48*	.045	.000
สิ้นสุดการติดตามผล	4.59	ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	3.20	1.39*	.061	.000
สิ้นสุดการติดตามผล	4.59	หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม	4.67	- 0.08	.051	.076

$p < .05$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมกับหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ต่างกัน 1.48 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมกับสิ้นสุดการติดตามผล ต่างกัน 1.39 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และคะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมกับหลังการติดตามผลฝึกอบรม แตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากลุ่มฝึกอบรมส่งผลต่อสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้ดีขึ้น และมีความคงทนของผลกลุ่มฝึกอบรมอยู่จนถึงหลังการติดตามผล

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของการวิจัยในครั้งนี้ สามารถยืนยันได้ว่าสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ สมาคมผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านกลุ่มจากสหรัฐอเมริกา (The Association for Specialists in Group Work (ASGW)) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้ให้คำปรึกษาให้มีสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยจะต้องประกอบไปด้วย ความรู้ในการให้คำปรึกษากลุ่มที่รวมทั้งด้านทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม ทักษะในการช่วยเหลือ และการมีเจตคติที่ดีของผู้นำกลุ่มต่อการให้คำปรึกษากลุ่ม และนอกจากนั้นแล้ว ในการเป็นผู้นำกลุ่ม ผู้นำกลุ่มจะต้องมีการตระหนักรู้ในตนเอง รวมทั้งตระหนักรู้ถึงสมาชิกในระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่มอีกด้วย (Trotzer, 1999, p. 491) ซึ่งมีรายละเอียดองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน

การนำคะแนนของแบบวัดสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป พบว่า มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถวัดองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มได้ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นการยืนยัน

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ของแบบวัดและองค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จากการเปรียบเทียบสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผู้เข้ารับการพัฒนาก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผล พบว่า คะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีคะแนนสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และสิ้นสุดการติดตามผลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า

องค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้เข้ารับการพัฒนาด้านเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม คะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกที่มีต่อผู้รับคำปรึกษาสูงสุด โดยในระยะเริ่มต้นเข้ากลุ่มฝึกอบรม ผู้วิจัยได้สังเกตผู้เข้ารับการอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่าการให้คำปรึกษากลุ่มมีคุณค่าและมีประโยชน์ และให้ความสนใจในปัญหาของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดี และต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือสมาชิกผู้เข้ารับการปรึกษาแต่ลักษณะของการช่วยเหลือนั้นเป็นการช่วยเหลือตามประสบการณ์ ให้คำแนะนำตามสิ่งที่ตนเองเคยพบเจอ ระหว่างเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมเมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้รู้หลักการให้คำปรึกษากลุ่มและสามารถปฏิบัติได้แล้วนั้น เริ่มมีความรู้สึกดีในการเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มสังเกตจากคำพูดที่บอกถึงความรู้สึกที่สามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มของตนเองได้ผ่านพ้นปัญหาไปได้โดยตนเองได้ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม มีความรู้สึกดีและเห็นคุณค่า

ในการให้คำปรึกษากลุ่มมากยิ่งขึ้น ตลอดจนภูมิใจในการเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มมากยิ่งขึ้นพร้อมที่จะกลับไปทำหน้าที่ในบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาอีกหนึ่งบทบาทที่นอกเหนือจากครูฝ่ายปกครอง ครูสอนศาสนา และครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อผู้รับคำปรึกษาสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และเมื่อผ่านไป 4 สัปดาห์พบว่า คะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบเจตคติการให้คำปรึกษากลุ่ม สิ้นสุดการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อผู้รับคำปรึกษาสูงสุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม และหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม

องค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้เข้ารับการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำกลุ่ม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบการเป็นผู้นำกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำกลุ่มสูงสุด ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในระยะเริ่มต้นการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณลักษณะในการเป็นผู้นำกลุ่มบ้างเช่น เรื่องของความจริงใจ และการยอมรับความเชื่อของศาสนา แต่ไม่สามารถแสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำกลุ่มด้านอื่นๆ เพราะเคยแต่ปฏิบัติเพียงแค่การให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล ในระหว่างการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำกลุ่มครบตามการเป็นผู้นำกลุ่ม และสามารถแสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำกลุ่มได้บ้าง เนื่องจากได้เห็นตัวอย่างที่เป็นรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ซึ่งมีทั้งเรื่องยาก

และง่ายคือ ต้องมีสมาธิมากตลอดเวลาที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำกลุ่ม ในขณะเดียวกันก็พบปัญหาของสมาชิกที่แตกต่างกันออกไปและหลากหลาย แต่สิ่งที่ยากกว่าการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคลคือ แนวทางการแก้ไขไม่ได้มาจากผู้นำกลุ่มเพียงอย่างเดียว แต่มาจากประสบการณ์ของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่ม และเมื่อสิ้นสุดการอบรมพบว่า ผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีคุณลักษณะครบทั้งเรื่องของการเป็นผู้นำกลุ่ม และการแสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบการเป็นผู้นำกลุ่ม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำกลุ่มสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ส่วนคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบการเป็นผู้นำกลุ่ม สิ้นสุดการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะการเป็นผู้นำกลุ่มสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม แต่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม เนื่องจากจากการสัมภาษณ์พบว่าบทบาทของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อกลับไปสถานศึกษา มีหลายบทบาท ไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายปกครอง ครูสอนศาสนาซึ่งบางครั้งไม่สามารถแยกได้ ผู้วิจัยได้แนะนำให้บทวนถึงความหมายของการให้คำปรึกษา แนวคิดและวัตถุประสงค์ รวมทั้งบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาว่าเป็นอย่างไร

องค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้เข้ารับการพัฒนา ด้านความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม คะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มสูงสุด จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า

ในระยะเริ่มต้นการอบรมผู้เข้ารับการอบรมยังไม่มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มและกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม มีเพียงบางแนวคิดที่คิดว่าคนทุกคนเป็นคนดี พัฒนาได้ ที่ผู้เข้ารับการอบรมบางคนใช้เป็นแนวคิดในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งไม่เคยทราบมาก่อนว่าเป็นแนวคิดของทฤษฎีการให้คำปรึกษา ในระหว่างการอบรมเมื่อได้รับฟังการบรรยายและสาธิต จากผู้วิจัยแล้วเริ่มมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่ม และเข้าใจกระบวนการให้คำปรึกษามากยิ่งขึ้น สังเกตจากการปฏิบัติในการทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษากลุ่ม การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น แต่ยังไม่เป็นธรรมชาติ เพราะยังยึดติดและกังวลต่อความรู้ทางด้านทฤษฎี และเทคนิคที่ใช้ นั้นถูกต้องหรือไม่และเมื่อสิ้นสุดการอบรมผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดและวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มและเข้าใจกระบวนการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีโดยสามารถอธิบายแนวคิดและวัตถุประสงค์ของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มร่วมกันได้อย่างถูกต้องและเมื่อมีการฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้นและมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มในโรงเรียน ความกังวลต่อทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มลดลงและทำหน้าที่ในการเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มได้อย่างเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับที่ โรมานโน (Romano, 1998, p. 201) ได้กล่าวว่า ผู้นำกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะต้องผ่านประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ ในด้านบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่มและการเป็นสมาชิกกลุ่ม บทบาทในการเป็นผู้เอื้ออำนวย จึงจะทำให้การให้คำปรึกษากลุ่มดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการการให้คำปรึกษากลุ่มสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนน

เฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ส่วนคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบความรู้การให้คำปรึกษากลุ่ม สิ้นสุดการติดตามผล พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการการให้คำปรึกษากลุ่มสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม แต่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สิ้นสุดการติดตามผลพบว่า ระหว่างการฝึกอบรม ได้รับการถ่ายทอดจากทางวิทยากร การสาธิตและฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้นัยยั้งถึงความรู้ด้านต่างๆของการให้คำปรึกษากลุ่ม และการฝึกปฏิบัติที่บ่อยครั้งจึงทำให้มีความรู้ในเรื่องของการให้คำปรึกษากลุ่มอย่างเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ แต่เมื่อกลับไปโรงเรียนแล้วได้มีการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มน้อยมากเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนใกล้สอบ จึงทำให้ความรู้ที่ได้รับในการไปใช้ลดน้อยลง

องค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มโดยรวมของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้เข้ารับการพัฒน ด้านทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม คะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม ก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านภาษาท่าทางสูงสุดจากการสังเกตของผู้วิจัยในระยะเริ่มต้นการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมยังไม่มีความสามารถใช้ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม แต่บางทักษะนั้นเคยนำไปใช้แต่ใช้ยังไม่ถูกต้อง เช่นทักษะการฟัง ผู้เข้ารับการอบรมใช้ทักษะการฟังเพียงเพื่อรับเรื่องราวที่เป็นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ไม่ได้พิจารณาความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา ระหว่างการอบรมเมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้รับฟังการบรรยายและสาธิตในด้านทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มแล้วผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการใช้ทักษะมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาษาท่าทางที่เพียงแคผู้วิจัยอธิบาย สามารถ

ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ส่วนทางด้านทักษะภาษาถ้อยคำ ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องดูตัวอย่างวิธีการใช้ทักษะจาก วิทยุทัศน์และจากผู้วิจัยสาธิตจึงจะสามารถปฏิบัติได้อย่าง ถูกต้องและสามารถดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้ และ เมื่อสิ้นสุดการอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการใช้ทักษะทั้งทางด้านภาษาท่าทางและทางด้านภาษา ถ้อยคำมากยิ่งขึ้น ซึ่งเกิดจากการฝึกปฏิบัติระหว่างการ อบรม จากกรณีศึกษา และจากการฝึกปฏิบัติจริงใน สถานศึกษา จนสามารถดำเนินการให้คำปรึกษากลุ่มได้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของสมาชิกในกลุ่มได้อย่าง มั่นใจซึ่งสอดคล้องกับ โคไนน์ และคณะ (Conyne, et al. 1993, p. 102) ได้กล่าวว่าในการเป็นผู้ให้คำปรึกษา กลุ่มที่มีสมรรถนะนั้น ควรจะต้องมีความรู้ และทักษะ ในการให้คำปรึกษารวมถึงการมีประสบการณ์ในการ ฝึกปฏิบัติด้วย จึงจะเป็นผู้นำกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะด้านทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มที่เกิดขึ้น กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ย องค์ประกอบสมรรถนะด้านทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม หลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อยด้านภาษาท่าทาง สูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ คะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ส่วนคะแนน เฉลี่ยองค์ประกอบสมรรถนะด้านทักษะการให้คำปรึกษา กลุ่ม สิ้นสุดการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในระดับสูง มากเช่นเดียวกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบย่อย ด้านภาษาท่าทางสูงสุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในก่อนเข้าร่วมกลุ่มฝึ กอบรม แต่มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบ เทียบกับหลังเข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรม ซึ่งเกิดจากภาระงาน กับเวลาที่จะมีให้กับเด็กนักเรียนจึงทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอ ในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่ม

ข้อค้นพบที่น่าสนใจในการให้คำปรึกษากลุ่ม ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการ ให้คำปรึกษากลุ่มจะแตกต่างกับการให้คำปรึกษากลุ่ม ทั่วไปคือ ผู้เข้าร่วมกลุ่มฝึกอบรมจะเชื่อมโยงไปสู่หลักการ ปฏิบัติ และหลักความศรัทธาของศาสนาอิสลาม เชื่อมโยง บุคคลกับพระเจ้าในการแก้ปัญหาทางด้านจิตใจให้แก่ผู้ที่ ประสบปัญหา ใช้แนวทางการปรึกษาตามหลักการอิสลาม ที่เรียกว่า “ซุรอ” มาประยุกต์ใช้ เช่น การเริ่มต้นให้คำ ปรึกษากลุ่มด้วยการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ในขั้นดำเนินการ ให้คำปรึกษา จะมีการเชื่อมโยงหลักการดำเนินชีวิต กับหลักคำสอนของศาสนาเข้าสู่เนื้อหาหรือเรื่องราวที่ กำลังพูดถึง และจะไม่มีกิจกรรมที่เป็นการสัมผัสกับเพศ ตรงข้ามในระหว่างสมาชิกที่เข้าร่วมกระบวนการ แนวทาง ในการแก้ปัญหาที่สมาชิกกลุ่มใช้หากหมดหนทางกับชีวิต คือ การสละมาดขอพรต่อพระเจ้า ซึ่งเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยว ทางจิตใจในการดำเนินชีวิตต่อไป และในขั้นยุติการให้คำ ปรึกษา ผู้นำกลุ่มและสมาชิกอ่าน “ดุอา” หรืออ่านคัมภีร์ อัลกุรอาน เป็นการยุติการให้คำปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปปรับใช้ได้ดังนี้ องค์ประกอบของสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่ม ที่ได้จากงานวิจัยนี้ เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะการ ให้คำปรึกษากลุ่มสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม หากต้องการนำไปพัฒนาสมรรถนะการให้คำ ปรึกษากลุ่มครูในกลุ่มอื่นๆ สามารถนำแนวคิดที่ได้ไปใช้ กับการพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มครูได้ แต่ อาจจะต้องมีการพิจารณาองค์ประกอบให้เหมาะสมกับ กลุ่มที่จะนำไปใช้ เพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้ให้ คำปรึกษากลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาสมรรถนะการให้คำปรึกษากลุ่มกับกลุ่ม
ประชากรอื่น ๆ ได้แก่ นักศึกษาที่เข้าเรียนหลักสูตร
จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ในระดับอุดมศึกษา ตลอดจน
กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา เช่น พยาบาล
นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2534). ทักษะการให้บริการปรึกษา การผ่อนคลายและการลดความหวาดวิตกอย่างเป็นระบบ เทคนิคการปรึกษาเบื้องต้น. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วัชร ทรัพย์มี. (2533). ทฤษฎีและกระบวนการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สภาพพิมพ์
- อับดุลสุโก ดินอะ. กระบวนการบูรณาการตามทัศนะอิสลาม. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2553, จาก <http://www.thaingo.org/writer>
- Byrne, Richard H. (1995). *Becoming A Master Counselor*. Brooks/Cole: Publishing
- Conyne, R.R.; Wilson, F.R.; Kline, W.B.; Morran, D.K.; & Ward, D.C. (1993, March). *Training Group Workers: Implications of The New ASGW Training Standards for Training Practice*. The Journal for Specialists in Group Work, 18, 11-23.
- Ho, Robert. (2006). *Handbook of Univariate and Multivariate Data Analysis and Interpretation with SPSS*. USA: Chapman & Hall/CRC Taylor&Francis
- Magid Imam. (2007). *Islam Perspective of Counseling*. Retrieved November 15, 2006, from <http://www.isna.com>.
- Romano, John L. (1998, June). *Simulated Group Counseling: An Experiential Training Model for Group Work*. The Journal for Specialists in Group Work, 23(2) : 119-132.
- Trotzer, James. (1999). *The Counselor and the Group: Integrating Theory, Training and Practice*. Monterey, California: Brooks/Cole.